

Siilinjärven kunnan ilmasto- ja resurssiviisausohjelma 2035

Kunnanhallitus 11.05.2026 § 85
136/11.00.01/2026

Valmistelija

Ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen, puh. 044 740 1422 ja
ilmastokoordinaattori Tanja Pöyhönen, puh. 044 718 2114

Siilinjärvellä on tehty tavoitteellista ilmasto- ja resurssiviisauustyötä vuodesta 2018 asti. Kunnanhallitus hyväksyi Siilinjärven resurssiviisausohjelman 2.3.2020 ja kunnanvaltuusto ilmasto-ohjelman 17.6.2021. Ohjelmatyötä tehtiin KierRe – Kiertotalouden ja resurssiviisauden toteuttaminen Pohjois-Savossa -hankkeessa 2018-2020 ja KESTO - Kestävän energiankäytön, materiaalitehokkuuden ja ilmaston seudullinen toimintasuunnitelma -hankkeessa 2020-2021.

Ilmasto- ja resurssiviisausohjelman päivitystä (esityslistan liitteenä) on valmisteltu vuonna 2023 alkaneen Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon (SISU) -hankkeen työnä. Vuonna 2023 jätettiin valtuustoaloite, jossa vaadittiin ilmasto-ohjelman päivittämistä huomioiden tuolloin voimassa olleen ilmastolain vaatimukset. Vastauksessa aloitteeseen 22.1.2024 kunnanhallitus totesi, että työhön on ryhdytty ja ohjelma päivitetään SISU-hankkeessa ja viedään hyväksyttäväksi kunnanvaltuustoon. Kunnanvaltuusto totesi vastauksen 15.4.2024.

Ohjelman valmisteluun on osallistettu kunnan henkilöstöä, päättäjiä, asukkaita sekä alueen yrityksiä. Kesällä 2025 toteutettiin kuntalaiskysely ohjelman tavoitteista ja toimenpiteistä. Kyselyyn saatiin 74 vastausta. Asukkaille ja päättäjille sekä yrityksille järjestettiin työpajat, joissa toimijat pääsivät ottamaan kantaa ohjelman tavoitteisiin ja toimenpiteisiin sekä päästövähennystavoitteeseen. Ohjelman luonnos oli kommentoitavana kunnan osallisuusalustalla helmikuussa 2026 kahden viikon ajan. Luonnoksesta pyydettiin lisäksi erikseen kommentteja Siilinjärven kylä- ja asukasyhdistyksiltä sekä järjestöiltä. Luonnoksesta saatiin yksi kommentointi.

Ohjelman lähtökohdat ja keskeiset tavoitteet

Ilmastopäästöjen suhteen ohjelman lähtökohtana on kansallisten ja EU:n ilmastotavoitteiden saavuttaminen. Kansallisia tavoitteita ohjaa [ilmastolaki \(423/2022\)](#). Ilmastolain tavoite on, että ilmastopäästöt (ktCO₂e, laskentana kaikki päästöt) vähenevät vuoteen 2040 mennessä 80 % verrattuna vuoteen 1990. Siilinjärven kunta liittyi vuoden 2024 lopulla kuntien [Fisu-verkoston](#) (Finnish Sustainable Communities). Fisu-verkosto tarkensi vuonna 2025 omat välitavoitteensa ilmastopäästöjen suhteen ilmastolain mukaisiksi. Tavoitteena on, että Fisu-verkoston kunnissa kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 70 % vuoteen 2035 ja 80 % vuoteen 2040 verrattuna vuoden 1990 päästötasoon. Tämän ohjelman tavoitevuosi on 2035 ja siten päästövähennystavoite on 70 % vuoteen 1990 verrattuna. Valtuusto on nykyisessä ilmasto-ohjelmassa hyväksynyt päästövähennystavoitteeksi (laskentana Hinku-laskenta, mikä ei sisällä teollisuuden päästöjä eikä raskaan liikenteen läpiajoliikennettä) 60 % vuoden 2005 tasosta. Ohjelmaluonnoksen mukainen tavoite kiristää kasvihuonekaasujen vähennystavoitetta jonkin verran.

Kulutusperäisten kasvihuonekaasupäästöjen osalta tavoitteena on, että kulutusperäinen hiilijalanjälki (tCO₂e/asukas) pienenee 60 % vuoteen 2035

mennessä vuoden 2005 tasosta. Kulutukseen liittyen toisena tavoitteena on ekologisen jalanjäljen (gha/asukas) pieneneminen 45 % vuoteen 2035 vuoden 2010 tasosta. Tavoitteet ovat uusia verrattuna voimassa olevaan ohjelmaan.

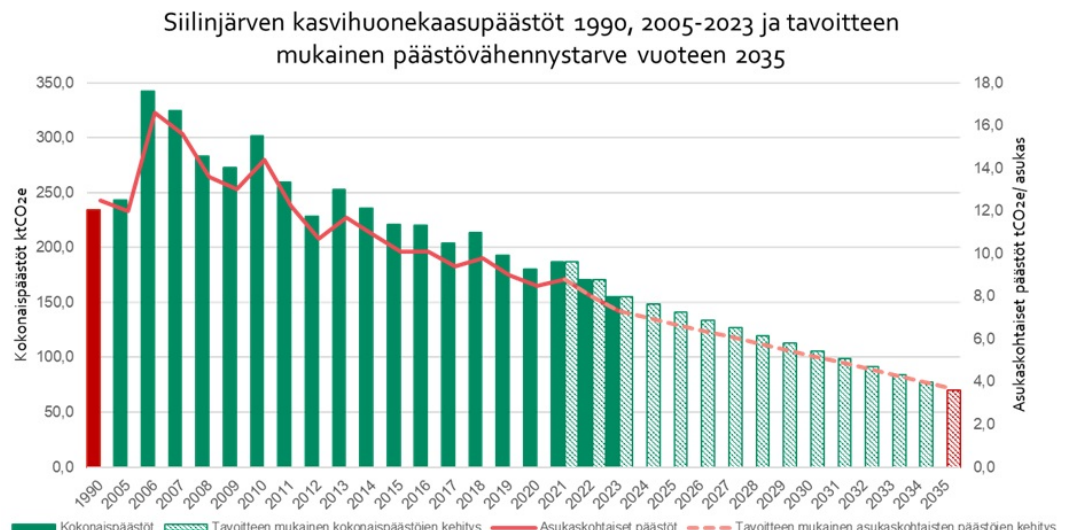
Jätteiden syntymisen ehkäisyssä tavoitteena on, että kiertotalousindeksi paranee. Kiertotalousindeksi on uusi mittari, jota Suomen ympäristökeskus SYKE ja Motiva kehittävät parhaillaan. Indeksillä arvioidaan, missä laajuudessa kunnassa on toteutettu kiertotaloutta edistäviä toimia, myös sellaisten toimien osalta, joita ei voi mitata määrällisesti.

Tärkeänä ilmasto-ohjelman päivittämisen lähtökohtana on ollut ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelman sisällyttäminen ohjelmakokonaisuuteen.

Kasvihuonekaasupäästöt

Siilinjärven käyttöperäiset kokonaispäästöt olivat vuonna 2023 155,2 ktCO₂e. Suurimmat päästöjä aiheuttavat sektorit olivat tieliikenne 28 %, työkoneet 20 %, maatalous 18 % sekä kulutussähkö 17 %. Vuodesta 1990 vuoteen 2023 kokonaispäästöt ovat vähentyneet 34 % (ennakkotieto 1990 -> 2024 -36 %).

Seuraavassa kuvassa on esitetty Siilinjärven kasvihuonekaasupäästöt. Tavoitteen mukainen vähennystarve vuoden 1990 tasosta vuoteen 2023 on -70 %.

Ohjelman teemat

Ohjelmassa on kahdeksan teemakokonaisuutta ja näille päätavoitteet:

- Liikkuminen ja yhdyskuntarakenne
 - Liikkumisen päästöt vähenevät
- Energiantuotanto ja -kulutus
 - Energian kulutus ja sen aiheuttamat päästöt vähenevät.
- Kiertotalous ja materiaalihetokkuus
 - Kunta edistää kiertotaloutta omassa toiminnassaan, tukee yrityksiä kiertotalousliiketoiminnan kehittämisessä ja mahdollistaa kuntalaisille kiertotalouden mukaisen toiminnan.
- Ruoantuotanto ja -kulutus
 - Ruoantuotannon ja -kulutuksen päästöt vähenevät.
- Metsät ja luonnon monimuotoisuus

- Siilinjärvellä metsät toimivat hiilinieluinä ja -varastoinä sekä kuntalaisten hyvinvoinnin lähteenä. Luonnon monimuotoisuutta vaalitaan ja parannetaan.
- Vedenkäyttö ja luonnonvedet
 - Siilinjärven pohjavedet ovat puhtaita, vedenkäyttö on kestäväällä tasolla ja vesistöjen ekologinen tila paranee.
- Ilmastojohtaminen, -viestintä ja osallisuus
 - Ilmastotyötä johdetaan ja seurataan kunnassa systemaattisesti ja siitä viestitään aktiivisesti. Yrityksiä, järjestöjä ja asukkaita osallistetaan ilmastotyöhön.
- Ilmastomuutokseen sopeutuminen ja varautuminen
 - Sopeudutaan ja varaudutaan ilmastomuutoksen vaikutuksiin kaikessa toiminnassa.

Ohjelman lautakuntakäsittely

Ohjelmaluonnoksesta antoivat lausuntonsa hyvinvointijaos, viranomaislautakunta, tekninen lautakunta, ympäristöterveyspalvelut ja sivistyslautakunta. Kooste lausunnoista on esityslistan liitteenä. Lausunnoissa pidetään ilmasto- ja resurssiviisäusohjelmaa tärkeänä ja hyvin perusteltuna. Lausunnoissa tuodaan esille kunnan omia toimenpiteitä, joilla kunta pystyy vaikuttamaan kasvihuonekaasupäästöjen hillintään ja kiertotalouden edistämiseen. Yritysten ja yhteisöjen kanssa tehtävällä resurssiviisäustyöllä voidaan myös lisätä kunnan elinvoimaisuutta. Myös tuodaan esille, miten ohjelmassa esitetyt tavoitteet ja toimenpiteet lisäävät monipuolisesti kuntalaisten hyvinvointia. Useassa lausunnossa todetaan, että kunnan hallintokunnilla, kuntalaisilla, yrityksillä ja järjestöillä on ollut ollut mahdollisuus osallistua ohjelman tekemiseen useassa vaiheessa ohjelman valmistelutyötä.

Useassa lausunnossa korostetaan, että ohjelman toteuttaminen vaatii riittävät resurssit. Resurssoinnin osalta ohjelmassa on seuraavat toimenpiteet:

- Muodostetaan ilmasto- ja resurssiviisäusohjelman toimeenpanon edistämistä ja seurantaä varten ilmastotyöryhmä. Toimenpiteen vastuutahoina ovat ympäristönsuojelu ja kunnanjohtaja.
- Varmistetaan riittävät resurssit ilmasto- ja resurssiviisäustyön toteuttamiseen ja seurantaan. Toimenpiteen vastuutahoina ovat ilmastotyöryhmä ja kunnanhallitus.

Lautakuntakäsittelyjen jälkeen ohjelma on viimeistelty kunnan hallintokuntien henkilöstöstä koostuvassa työryhmässä.

Päätöksen vaikutusten ennakoarviointi: Ilmasto- ja resurssiviisäusohjelmassa esitetyillä toimenpiteillä voidaan vaikuttaa omalta osaltaan ilmastomuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen sekä kuntalaisten hyvinvointiin. Ohjelmalla edistetään kunnan kiertotaloustavoitteiden toteutumista.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hyväksyä liitteenä olevan Siilinjärven kunnan ilmasto- ja resurssiviisäusohjelman 2035 ja esittää ohjelman edelleen kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Ulla Santti saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana.

SISU-hankkeen ilmastokoordinaattori Tanja Pöyhönen ja ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen olivat kokouksessa asiantuntijoina asian käsittelyn aikana.